

Karolinska Comprehensive Cancer Center

Sektionen Lever- och pankreassjukdom

2021-06-29

Ascites – bukvätska

Ascites innebär att det finns fri vätska i bukhålan.

Bakgrund

Oftast orsakas detta av skrumplever, men andra tillstånd som cancer, hjärtsjukdom eller blodpropp i bukens stora blodkärl kan också vara orsaken. Ibland kan bakterier från tarmen vandra över i bukvätskan och börja föröka sig och det kan orsaka en svår bukhinneinflammation.

Symtom

Buken blir svullen och utspänd. Det är vanligt att man står ut med besvären en längre tid och väntar med att söka vård. Vid stora mängder vätska kan buken bli så spänd att det gör ont. Vätskan kan trycka på lungorna och orsaka andningsproblem. Vid bakterieinfektion kan man få feber och diffus buksmärta.

Diagnos

Ofta kan bukvätska upptäckas vid en vanlig läkarundersökning. Vid osäkerhet eller små mängder kan en röntgenundersökning, vanligtvis ultraljud, bekräfta diagnosen. Förekomst av bakterier i bukvätskan kan endast upptäckas genom att läkaren med nål tar ett prov av vätskan och skickar det för analys.

Behandling

Det är viktigt att man minskar sitt intag av vanligt koksalt (natriumklorid) då detta binder vatten och gör att bukvätskan bildas snabbare. Detta får dosk inte ske på bekostnad av minskat födointag. Näringsintaget är mycket viktigt och vid ascites rekommenderas alltid kontakt med dietist. Vid stora mängder bukvätska kan det också bli aktuellt att försöka begränsa vätskeintaget till högst 1,5 liter vätska dagligen. Samtidigt inleder man behandling med vätskedrivande läkemedel.

Räcker heller inte detta kan man behöva tappa ut bukvätskan med en slang; det kan göras i lokalbedövning på vår dagvårdsavdelning. Ytterligare ett alternativ vid skrumplever är att lägga in ett rör genom levern, en så kallad TIPS - transjugulär intrahepatisk portosystemisk shunt. Det minskar trycket i levern och därmed bildas också mindre vätska.

Prognos

Bukvätska är ett allvarligt tillstånd och betyder att levern är mycket sjuk. Vid återkommande besvär får överväga att byta ut levern (levertransplantation).

Vad kan jag göra själv?

- Minska ditt saltintag till max 5-6 gram dagligen.
- Drick helst inte mer än 1,5 liter vätska dagligen.
- Regelbunden vikt är ett bra sätt att kontrollera resultat av behandlingen.